

ΤΕΦΤΕΡΙ

τεφτέρι κ. **ντεφτέρι** κ. **δεφτέρι**, **το**, ουσ. [*<όψιμο μσν. τεφτέρι <τουρκ. tefter και defter <μσν. ελλ. διφθέριον, υποκορ. του αρχ. ουσ. διφθέρα (= δέρμα, βιβλίο δερμάτινο)*]. **1.** μικρό σημειωματάριο: «όταν σκεφτεί κάτι καλό, το σημειώνει στο τεφτέρι που έχει πάντα μαζί του». **2.** συνήθως στον πλ. **τα τεφτέρια**, **α.** τα λογιστικά βιβλία επιχείρησης, τα βιβλία της εφορίας, τα βιβλία όπου καταγράφονται οι διάφοροι λογαριασμοί από διάφορες συναλλαγές: «κάθε βράδυ, πριν κλείσει το μαγαζί του, ενημερώνει τα τεφτέρια του». **β.** αρχείο δημόσιας αρχής ή επιχείρησης: «πήγε στο δήμο να πάρει ένα πιστοποιητικό γεννήσεως και δεν τον είχαν γραμμένο στα τεφτέρια τους». **γ.** κέντρο πληροφοριών κάποιας δημόσιας ή ιδιωτικής υπηρεσίας για τα στοιχεία ή τη διαγωγή κάποιου ατόμου: «όλοι οι απατεώνες είναι σημειωμένοι στα τεφτέρια της Ασφάλειας || απ' τα τεφτέρια του Τειρεσία μπορεί να μάθει κανείς αν είναι κάποιος φερέγγυος ή όχι». **δ.** (στη γλώσσα της αργκό) τα νομικά βιβλία: «διάβασε ο σαγγελέας τα τεφτέρια του και του 'ριξε πέντε χρονάκια». Συνών. *βιβλία / κατάστιχα / κιτάπια*. Υποκορ. **τεφτεράκι**, **το** (βλ. λ.). (Ακολουθούν 17 φρ.)·

- *αγοράζω με το τεφτέρι*, αγοράζω με πίστωση, ιδίως τρόφιμα, από συνοικιακό μπακάλικο: «υπάρχει τέτοια φτώχεια σήμερα στον κόσμο μ' αυτό το παλιοευρώ, που αρχίσαμε πάλι ν' αγοράζουμε με το τεφτέρι»·

- *ανοίγω τεφτέρι*, αρχίζω να ψωνίζω από κάποιο μαγαζί με πίστωση: «ευτυχώς που δέχτηκε ο μπακάλης της γειτονιάς μας ν' ανοίξω τεφτέρι στο μαγαζί του κι έτσι βολευόμαστε, όταν δεν έχω λεφτά»·

- *ανοίγω τα παλιά τεφτέρια*, **α.** επανέρχομαι σε παλιούς οικονομικούς λογαριασμούς, που δεν έχουν τακτοποιηθεί: «αν ανοίξουμε τα παλιά τεφτέρια, θα φανεί ποιος απ' τους δυο χρωστάει στον άλλον». **β.** επανέρχομαι σε παλιές διαφορές, σε παλιές έχθρες: «δεν υπάρχει λόγος ν' ανοίξουμε τα παλιά τεφτέρια τώρα που μονοιάσαμε». Συνών. *ανοίγω τα παλιά βιβλία / ανοίγω τα παλιά κατάστιχα / ανοίγω τα παλιά κιτάπια*·

- *γράφω στο τεφτέρι*, κάνω πίστωση, πιστώνω κάποιον: «απ' τη μέρα που άρχισα να γράφω στο τεφτέρι, κινδυνεύω να χρεοκοπήσω»· βλ. και φρ. *τον γράφω στο τεφτέρι*·

- *είναι γραμμένος στα τεφτέρια* ή *είναι γραμμένος στο τεφτέρι*, είναι γνωστός στην Ασφάλεια, έχει φάκελο στην Ασφάλεια, είναι σεσημασμένος: «όποια παρανομία και να γίνει στη γειτονιά μας, τον πρώτο που τιμπάνε είναι ο τάδε, γιατί είναι γραμμένος στα τεφτέρια»·

- *κλείνω τα τεφτέρια* ή *κλείνω τα παλιά τεφτέρια*, **α.** διευθετώ παλιούς οικονομικούς λογαριασμούς: «νομίζω πως είναι καιρός που πρέπει να κλείσουμε τα παλιά τεφτέρια». **β.** διευθετώ παλιές διαφορές, παλιές έχθρες: «απ' τη στιγμή που κατάλαβαν πως με τα γινάτια δε βγαίνει τίποτα, αποφάσισαν να κλείσουν τα παλιά τεφτέρια και να μονοιάσουν». (Λαϊκό τραγούδι: *είπα να σβήσω τα παλιά, να κλείσω τα δεφτέρια και σαν δυο φίλοι καρδιακοί να δώσουμε τα χέρια*)·

- *κρατώ τεφτέρι*, βλ. *συνηθέστ. γράφω στο τεφτέρι*·

- *ο Εβραίος, όταν δεν έχει δουλειά, ανοίγει τα παλιά του τεφτέρια* ή *ο Εβραίος, όταν δεν έχει δουλειά, σκαλίζει τα παλιά του τεφτέρια*, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- *ο μουφλούζης, αν μουφλουζέψει, τα παλιά τεφτέρια ανοίγει*, βλ. λ. [μουφλούζης](#)·

- *ο Εβραίος σαν φτωχάνει (φτωχύνει), τα παλιά τεφτέρια πάνει*, βλ. λ. [Εβραίος](#)·

- *σβήνω απ' το τεφτέρι μου*, διαγράφω από τη ζωή μου κάποιον ή κάτι: «δεν μπορώ να σου συγχωρήσω αυτό που μου 'κανες, γι' αυτό σε σβήνω απ' το τεφτέρι μου εδώ και τώρα || αυτό είναι πολύ ακριβό αυτοκίνητο για μένα, γι' αυτό το σβήνω απ' το τεφτέρι μου || έσβησα απ' το τεφτέρι μου όλα τα χρέη του». (Λαϊκό τραγούδι: *γι' αυτό να φύγεις και να βρεις το ταίρι σου και σβήσε με εμένα απ' το τεφτέρι σου*). Συνών. *σβήνω απ' τα κιτάπια μου*·

- *σκαλίζω τα παλιά τεφτέρια*, βλ. φρ. *ανοίγω τα παλιά τεφτέρια*·

- *σταμπάρω στο παλιό μου το τεφτέρι (κάποιον)*, λέγεται σε περίπτωση που σημειώνω κάποιον για να τον εκδικηθώ με την πρώτη ευκαιρία. (Λαϊκό τραγούδι: *Λευτέρη Λευτέρη Λευτέρη σ' έχω σταμπάρει στο παλιό μου το τεφτέρι*). Από την εικόνα του παράνομου που, κάθε δραστηριότητά του είναι καταγεγραμμένη στο φάκελό του στην Ασφάλεια·

- *τα γράφω όλα στο παλιό μου το τεφτέρι ή τα έχω όλα γραμμένα στο παλιό μου το τεφτέρι*, δε με μέλει, δε με νοιάζει για τίποτα, αδιαφορώ τελείως για όλα: «ό,τι και να γίνεται σήμερα στον κόσμο, τα έχω γραμμένα όλα στο παλιό μου το τεφτέρι». Για συνών. βλ. φρ. *τα γράφω όλα στα παλιά μου τα παπούτσια ή τα έχω γραμμένα όλα στα παλιά μου τα παπούτσια*, λ. παπούτσι·

- *τα γράφω στο παλιό μου το τεφτέρι ή τα έχω γραμμένα στο παλιό μου το τεφτέρι (ενν. τα λόγια σου, αυτά που μου λες)*, δεν τα υπολογίζω, δεν τα παίρνω διόλου υπόψη μου: «πάψε επιτέλους να μιλάς, γιατί ό,τι μου λες τα γράφω στο παλιό μου το τεφτέρι». Για συνών. βλ. φρ. *τα γράφω στα παλιά μου τα παπούτσια ή τα έχω γραμμένα στα παλιά μου τα παπούτσια*, λ. παπούτσι·

- *τον γράφω στο παλιό μου το τεφτέρι ή τον έχω γραμμένο στο παλιό μου το τεφτέρι*, **α.** αδιαφορώ, τον περιφρονώ τελείως, τον αγνοώ: «δε με νοιάζει η γνώμη του τάδε, γιατί τον γράφω στο παλιό μου το τεφτέρι». **β.** δεν τον υπολογίζω, δεν τον φοβάμαι καθόλου: «ό,τι ώρα θέλει, παλεύω μαζί του, γιατί τον έχω γραμμένο στο παλιό μου το τεφτέρι». Για συνών. βλ. φρ. *τον γράφω στα παλιά μου τα παπούτσια ή τον έχω γραμμένο στα παλιά μου τα παπούτσια*, λ. παπούτσι·

- *τον γράφω στο τεφτέρι ή τον έχω γραμμένο στο τεφτέρι*, υποθετικό τεφτέρι στο οποίο σημειώνουμε τις κακές ενέργειες κάποιου ή κάποιων για να τους τιμωρήσουμε ή να τους εκδικηθούμε με την πρώτη ευκαιρία: «από δω και πέρα να του πείτε να φυλάγεται, γιατί τον έγραψα στο τεφτέρι και θα 'ρθει ο καιρός που θα τον περιποιηθώ κατάλληλα». Από την εικόνα του μπακάλη που σημειώνει τα βερεσέδια κάποιου πελάτη του στο κατάστιχό του. Συνών. *τον γράφω στη μαύρη λίστα ή τον έχω γραμμένο στη μαύρη λίστα / τον γράφω στο μαύρο πίνακα ή τον έχω γραμμένο στο μαύρο πίνακα / τον γράφω στο μαυροπίνακα ή τον έχω γραμμένο στο μαυροπίνακα*.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας